

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

§. 1. Quilibet superior secum dispensare potest

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

An religiosi respectu sui Episcopi.
De his ergo sigillatim est dicendum.

§. I.

Quilibet superior secum dispensare potest.

- 1 De dispensatione indirecta non est dubium.
- 2 Quoad leges, vota iuramenta, probabiliter est directa dispensatione posse praelatum secum dispensare.
- 3 Extenditur doctrina ad praelatos, religiosos, &c.
- 4 In censuris non potest secum dispensare.
- 5 Probabile est posse in irregularitate, inhabilitate, & depositione ipso iure contractis.

De dispensatione indirecta nemini potest esse dubium, secum posse superiorem dispensare. Quando enim praelatus in lege ieiunii, vel fasti concedit dispensationem pro tota civitate, vel Conventu; necessario in illa dispensatione includitur, sicuti includitur, cum distribuit indulgentias pro tota communitate, quia ipse est pater precipua illius; debet ergo in illa dispensatione includi. Sic Sorus 4. *distinctionum*, 2. *quæst.* 1. *art.* 4. in fine corporis. Ludovicus Lopez 2. *part.* *instruc.* cap. 5. *tit.* 3. Suarez tom. 3. *disp.* 8. *sect.* 2. *circ.* *finem*. Et loquens de indulgentiis 4. *tom.* *disp.* 5. *sect.* 1. *in.* 20. Sanchez, *lib.* 6. *cap.* 12. *n.* 8. Item nemini esse potest dubium posse alteri vices suas committere, qui dispensationem ei concedat: tum quia in *cap. fin.* de *procurat.* & *remissionem* datur facultas Praelatis excomunicatis eligendi Confessorem, qui eos absolvat, ne cogantur superiorem absentem adire. Sed hæc ratio est eadem in dispensatione. Ergo Tum quia congregatio Concilii decrevit facultatem datam Episcopis *sess.* 24. *c. 6.* de *reform.* aboluendi, & dispensandi sibi subditos, posse cum ipsis Episcopis à Confessario ab illis electo exerceri. Tum denique, quia Praelati non debent esse deterioris conditionis, quam subditi, qui præ manibus habent, quo cum possint absolvi, & dispensari; ipsi verò debent absentem superiorem querere, sic docet innumeratos referens Sanchez *lib.* 8. *disp.* 3. *num.* 3. Et in *Decalog.* *lib.* 2. *cap.* 11. *num.* 11. Suarez tom. 3. *de censuris*, *disp.* 41. *sect.* 2. *n.* 9. Garcia de *benefic.* *part.* 11. *cap.* 10. *num.* 139. Augustino, Barbosa ad *c. Concilij* *sess.* 24. *cap.* 6. *Basil.* de *Leon.* *lib.* 8. *cap.* 4. *num.* 9.

2 Solum est dubium de directa dispensatione, an scilicet quilibet Praelatus possit secum dispensare in legibus, votis, iuramentis, irregularitatibus, & aliis penis, in quibus possunt cum subditis?

Respondet, quoad leges vota, & iuramenta atinet, probabiliter credo superiorem secum dispensare posse, sicuti potest cum suis subditis; est communis ut sententia, ut multos referentes docet Couarr. *cap.* *alma*, 1. *part.* §. 1. *n.* 7. Sanchez *lib.* 8. *disp.* 3. *num.* 6. Et *lib.* 4. in *Decalog.* *cap.* 37. *num.* 40. Salas *disp.* 20. *sect.* 3. *difficult.* 3. Et *sect.* 12. Suarez ubi *supra*, de *legib.* *lib.* 3. *cap.* 11. *n.* 4. *num.* 8. Baius *lib.* 8. *cap.* 4. *num.* 9. Bonacina *disp.* 1. *quæst.* 2. *punct.* 1. *num.* 9. & alij apud ipsos. Ratio est, quia neque ex iure naturali neque est positivo repugnat aliquem secum dispensare. Ergo non est negandum superiori. Non inquam ex iure naturali, quia si inde repugnaret, id esset, quia dispensatio requirit distinctionem personarum; eo quod sit actus iurisdictionis, & nemo videtur in se ipsum iurisdictionem posse exercere, & sibi ipsi subditi. Sed ex hoc capite nulla est repugnantia, quia iurisdictione, quæ requirit distinctionem personarum, est iurisdictione coactiva nemo enim à seipso cogi potest. Item iurisdictione contentiosa, quæ inter partes fieri debet. Item est iurisdictione in actu sententiæ, nemo enim se ipsum sententiarum, condemnare, vel absolvere in aliqua causa potest. At iurisdictione, quæ in dispensatione exercetur, neque est contentiosa, neque condemnatoria, aut absolutiva, sed omnino voluntaria. Ergo non repugnat, ut in se ipsum quis illam exerceret. Explico hæc rationem. Hæc dispensatio esse potest in lege propria, vel in lege superiori. In lege propria non est propria dispensatio nemo enim sua lege proprie, & directe ligatur sed ligatur lege naturali dicente non esse excusandum ab observatione suæ legis, cum honestam aliquam causam excusationis non habeat: & posito, quod directe propria lege esset ligatus, facillimo negotio se ab illa solvere posset, nolens obligari, siquidem ex propria eius voluntate obligatio legis penderet. Si verò dispensatio faciendâ sit in lege superiori, & ex illius commissione, quod obstat superiori committere suas vices inferiori, ut quovis sibi visum fuerit dispensare cum subditis, vel secum in obligatione legis id facere possit: sic ergo creditur esse commissum, ne superiores deterioris conditionis sint quam subditi, Et eodem modo dicendum est in voto, & iuramento. nomine enim Dei obligationem superiores remittunt quibus à Deo hæc potestas non solum quoad subditos, sed etiam quoad ipsos censetur concessa. Et iure autem positivo nullibi invenitur prohibitum generaliter, superiorem non posse secum dispensare in his que

potest cum subditis. Quocirca, si alicubi reperiat prohibitorium, ne in se ipsum quis iurisdictionem voluntariam exerceat, id est, in materia ambitiosa, & fraudibus subiecta, non tamen in dispensatione legis, voti, & iuramenti, ut no. ex *cap. per nostras*, de *iure patronatus*, ubi nullus se ingerere debet *Ecclesiasticæ praelationis officio*, & *cap. fin.* de *institutionib.* ubi dicitur cum qui beneficium conferre potest, non potest se ipsum instituire. Et licet ibi subdatur ratio, cum inter dantem & accipientem debeat esse distinctio personarum, non est illa ratio generaliter sumenda, sed in illa materia beneficiorum ob inconueniens maximum, quod esset, si Praelatus beneficiorum distributor sibi ipsi conferret, ut rectè docuit Abbas *suprad.* *cap.* *num.* 5. Et *cap. ex litteris*, *n.* 11. Et *12.* de *probationib.* & idem constat ex *Clement.* 2. de *rebus Eccles.* non alienand. ubi vno Ecclesiæ alteri facta de consensu Episcopi, & Capituli valet; secus si ipsi Capitulo vno fieret, eo quod in proprio facto, ut ait glossa, in materia ambitiosa nemo ius sibi dicere possit. In quo sensu explicanda est *lex 2. ff. de authorit. consens. tutor.* ubi regula iuris est, in rem tuam tutorem autorem fieri non possis; & alia plura, quæ traduntur à Gotofredo *ibi* & *1. 9. ff. de pælis* Neque obstat aduersus hæc doctrinam in *c. magna.* de *voto* ubi laudatur Episcopus Trecentis, eo quod noluit se voti obligatione exemptum iudicare abique concilio Sedis Apostolicæ, cum videtur id posse eo quod causa voti cessaret, ut glossa ait, *verbo consilio*. Quia nemo iuramentum, vel votum suum debet interpretari Non inquam obstat, quia ibi laudatur, non quia fecit opus necessarium, sed quia fecit opus supererogationis & maxime decens.

3 Supradicta doctrina extendenda est ad Praelatos religiosos generales, provinciales, priores, rectores, & vicerectores, & qui illorum vices in absentia gerunt; quia hi omnes iurisdictionem habent quasi Episcopalem, sic Sanchez relatis pluribus *disp.* 3. *n.* 9. Suarez de *legib.* *cap.* *num.* 11. *Basil.* *num.* 12. *Salas* *sect.* 12. *n.* 105. & est expressa sententia D. Thom. 2. 2. 9. 185. *art.* 8. Et generaliter idem dicendum est de quolibet habente potestatem dispensandi cum aliqua communitate, cuius ipse pars fuerit, censetur & secum posse in eisdem dispensare, ne deterioris conditionis fiat.

4 Dixi Praelatum dispensare posse secum in lege superioris, & in votis, aut iuramentis, à se factis, quæ potest cum sibi subditis nisi expresse prohibeatur. De censuris autem aliter dicendum existimo: si enim censura aliqua ligatus sit v. g. ex communicatione, suspensione, aut interdicto, non potest nisi medio sacerdote à se electo absolvi, quia hæc tolli non possunt nisi absolute, & absolutio est quædam sententia, quam in seipsum quis exercere non potest. De irregularitate, depositione, & qualibet alia inhabilitate maior est dubitatio, an possit secum dispensationem facere; Et quidem si per sententiam contraxerit, certum est non posse illam à se immediatè & directe, nec medio aliquo à se electo tollere quia illam tollere non potest nisi ex commissione imponentis, quam non est præsumendum concedere, alias frustranea esset eius coactio. Et in hoc sensu verissimum est eius esse solvere; cuius est ligare, *cap. cum inferior.* de *maior. & obediens.* & ita notavit Basil. de *Leon.* *lib.* 8. *cap.* 6. *n.* 6. Et *cap.* 7. *n.* 17. & satis colligitur ex *cap. ar. si clerici*, & de *iudic.* *cap.* 2. de *bigamis*.

5 At si pena, & inhabilitas non per sententiam, sed ipso iure incuratur, credo posse Praelatum secum dispensare, sicut potest cum sibi subditis; quia licet per iurisdictionem quædam ligatus fuerit, solui tamen potest, ex iurisdictione voluntaria, & directiva. Item non tam se ipsum soluit, quam soluit superior, qui penam imposuit; ipse enim potuit Praelato committere vices suas, ut dispenseret in omnibus penis, & irregularitatibus tam secum, quam cum sibi subditis, ex qua commissione ipse secum dispensat. Et ita in hoc casu videntur sentire omnes Doctores in princip. huius §. relati. Si quidem absolute controuertunt, an Praelati secum possint dispensare in omnibus in quibus possunt cum subditis, & specialiter nominat irregularitates, ut videre est in *Sanch. disp.* 3. *curia*, *n.* 2. Quare solum in casu, quo lex tantum esset prælati lata, & pena tantum ipsi imposita, censetur restringendam esse potestatem ut relatis aliis docet *Sanch. disp.* 3. *n.* 3.

§. II.

An vagi, & forenses possint dispensari à superiore illius loci, in quo de presenti resident.

- 1 De vagis nullibi habentibus domicilium est certum. De forensibus dubium.
- 2 Prima sententia docet dispensari posse, etsi brevissimo spacio commorentur.
- 3 Secunda expostulat, ut illuc consuanti animo ibi habitandi.
- 4 Tertia requirit domicilium.
- 5 Qualibet ex his sententiis est probabilis. Placet prima sententia in dispensatione legis municipalis, & communis.